

Beleid en Praktijk met betrekking tot Verbonden Partijen

Deze 5-minutenversie bevat de essentie van de uitkomsten van het onderzoek naar de opvolging van eerdere (Rekenkamer)aanbevelingen en verdere verbeteringsmogelijkheden voor de provincie Utrecht.

Aanleiding en achtergrond

Al in 2007 heeft de Rekenkamer het onderzoek 'Verbonden partijen verkend' uitgevoerd. Het rapport van de Rekenkamer gaat in op verschillende afwegingen rondom verbonden partijen, waaronder de afweging bij oprichting van / deelname aan verbonden partijen, de sturing en verantwoording van verbonden partijen en de provincie als aandeelhouder. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de provincie een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Tijdens de laatste programmaraadbijeenkomst van de vorige Statenperiode hebben de vier Randstadprovincies unaniem geadviseerd een doorwerkingsonderzoek op dit gebied uit te voeren. Naast het onderzoek van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in alle vier Randstadprovincies ook andere onderzoeken of audits uitgevoerd naar de verbonden partijen. Op basis van deze verschillende onderzoeken heeft de Rekenkamer nu een meta-onderzoek uitgevoerd waarbij de vier Randstadprovincies met elkaar worden vergeleken. Het beleid en de praktijk met betrekking tot verbonden partijen zijn in beeld gebracht aan de hand van de vier aspecten van 'good governance': sturing, beheersing, verantwoording en toezicht.

- *Sturing*: op welke wijze geeft de provincie strategisch richting aan de verbonden partij (op de te bereiken publieke doelen)?
- *Beheersing*: welke maatregelen en procedures neemt/volgt de provincie zodat zij er zeker van kan zijn dat de verbonden partij bedrijfsmatig goed functioneert?
- *Verantwoording*: op welke wijze vindt verantwoording plaats over de rechtmatigheid van de bestedingen, de doelmatigheid en de prestaties?
- *Toezicht*: op welke wijze houdt de provincie toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken bij de verbonden partij?

Vraagstelling

Welke verbeteringen zijn mogelijk in het beleid inzake de verbonden partijen en de praktijkinvulling daarvan?

Overzicht Verbonden Partijen

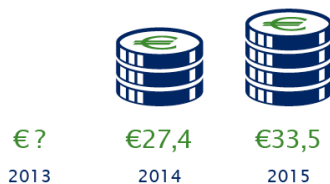

€33,5 mln

voor zover gegevens beschikbaar

Totaalbedrag in 2015

Ontwikkeling totaalbedrag

Conclusies

De provincie Utrecht heeft grotendeels opvolging gegeven aan de aanbevelingen uit het onderzoek Verbonden partijen verkend 2007 van de Randstedelijke Rekenkamer. De provincie moet de acties om opvolging te geven aan de aanbevelingen uit de *eigen Audit verbonden partijen* (oktober 2014) vanwege de zeer recente datum van dit onderzoek nog grotendeels ondernemen. Vanuit de onderzoeken bij andere Randstadprovincies/overheden is daarnaast nog een aantal leerpunten naar voren gekomen. De belangrijkste mogelijkheden voor verdere verbetering van het beleid en de governance rondom verbonden partijen voor de provincie Utrecht zijn:

1. Écht acties ondernemen om opvolging te geven aan de aanbevelingen uit de Audit verbonden partijen. Het verdient aanbeveling die acties meer planmatig op te pakken.
2. Maak onderscheid tussen de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol bij verbonden partijen in de voorbereiding en interne besprekingen bij de provincie (zowel ambtelijk als bestuurlijk). Er kan één vaste gedeputeerde worden aangewezen die de provincie vertegenwoordigt in vergaderingen van de verbonden partijen, zolang er geen conflicten in de standpunten van de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol zijn. Wanneer echter conflicten in standpunten optreden, is het verstandig om voor die betreffende vergaderingen te bepalen wie het uiteindelijk gekozen standpunt van GS uitdraagt: de vaste gedeputeerde voor de betreffende verbonden partij óf de van tevoren aangewezen plaatsvervanger.
3. Actualiseren van de beleidsnota verbonden partijen en vervolgens handelen conform de beleidsuitgangspunten.
4. Het structureel evalueren van verbonden partijen conform het vastgestelde beleid.
5. Een nadere invulling maken van het accounthouderschap/opdrachtgeverschap richting verbonden partijen, met name op het gebied van het maken van prestatieafspraken, risicomanagement en de exit-strategie.
6. Verhogen van de informatiewaarde van de paragraaf verbonden partijen, door informatie op te nemen over bestuurders en stemaandeel, het financieel belang en de ontwikkeling in financiële kengetallen, evenals over de door de verbonden partijen geleverde prestaties en de realisatie van de provinciale doelen.
7. Bewust differentiëren van het handelingsrepertoire, afhankelijk van onder meer het 'stadium' van een verbonden partij, de beleidsmatige vraagstukken en de financiële risico's.
8. Verder invulling geven aan de samenwerking met mede-eigenaren.
9. De kaderstellende en controlerende rol van PS ten aanzien van verbonden partijen nader uitwerken.

Aanbevelingen aan PS

1. Vraag Gedeputeerde Staten om invulling te geven aan de verbeterpunten uit dit doorwerkingsonderzoek.
2. Vraag Gedeputeerde Staten om over een jaar te rapporteren over de bereikte voortgang en de geboekte resultaten met betrekking tot de opgepakte verbeterpunten uit dit doorwerkingsonderzoek.

Meer informatie

Dit onderzoek heeft geresulteerd in het rapport *Verbonden Partijen Utrecht*. Het rapport vindt u op onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Ans Hoenderdos, info@randstedelijke-rekenkamer.nl. tel. (020) 58 18 585.